

Наша громада – єдина родина

Де згода в сімействі, де мир і тишина,
Щасливі там люди, блаженна сторона.
І.П. Котляревський.

ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА ГАЗЕТА ПРО ЖИТТЯ НАШОГО КРАЮ

№18 31 СЕРПНЯ 2018 РОКУ

ЗНОВУ вересень кличе до школи...

Дорогі односельці!

1 вересня вчерегове пролунає перший шкільний дзвінок: для когось – уперше, вдруге чи всьоме, для когось – востаннє...

Для багатьох шкільні дзвінки вже відлунали, але ми неодмінно згадуємо їх 1 вересня. І це калатання спонукає дітей до навчання, а дорослим дозволяє згадати дитинство та досягнути значення школи в їхньому житті.

Я завжди з глибокою вдячністю згадую справжніх учителів, які зустрілися на моєму життєвому шляху й низько вклоняюся їм за сподвижницьку працю.

З нагоди свята бажаю всім ніколи не зупинятися на досягнутому, постійно вчитися, прагнути до нових вершин та сміливо їх підкорювати!

Віктор КОДАУБАН,
голова ради директорів ПП «Білоцерківська агропромислова група».

Шановні педагоги, любі діти!

Вітаю вас із Днем знань і бажаю захоплюючих подорожей світом науки. Знання роблять людину сильнішою, мудрішою, добрішою, допомагають відкривати нові істини й пізнавати таємниці природи.

Білоцерківська сільська рада докладає зусиль, щоб школярам та вчителям було на уроках комфортно й затишно, щоб матеріально-технічна база навчальних закладів не поступалася міським школам. Однак навчання значною мірою залежить від бажання та наполегливості кожного учня. Будьте невтомними в здобутті знань і пам'ятайте, що їх ніколи не буває забагато. Бажаю цікавих уроків, блискучих відповідей, нових чудових ідей, високих оцінок, а також гарного настрою, веселого дозвілля, надійних друзів.

Іван ЛЕЩЕНКО,
Білоцерківський сільський голова.

Дорогі жителі громади!

Вітаю всіх вас, а особливо вчителів, учнів та їхніх батьків із початком нового навчального року.

Дитинство й шкільні роки – відповідальний період у житті кожної людини, коли закладаються підвалини її майбутнього, вона формується як особистість. Тож звертаюся – передусім до вчителів і батьків: будьте уважними, чуйними, терплячими, плекайте ніжні дитячі душі.

Бажаю, щоб знання і мудрість завжди посідали чільне місце у нашому житті, щоб добре, мудре й вічне розросталося в світі та приносило рясні врожаї. Нехай у вашому житті буде можливість вчитися і здобувати знання не тільки в шкільні роки, але і в майбутньому, протягом усього життя. Всім відмінного настрою і радості!

Оксана КОДАУБАН,
генеральний директор ПП «Білоцерківська агропромислова група».

Учителька з нашої громади готувала всіх учителів району до роботи в новій українській школі

1 вересня – це початок не лише осені, а й нового навчального року в усіх навчальних закладах. Це День знань, просвіти, науки... Це традиційне свято першого дзвоника – врочисте і щемне для всіх школярів, учителів, батьків. Особливо хвилюючий і незабутній цей день для першокласників: і страшно, і радісно, і цікаво.

Як ми вже повідомляли, цьогорічні першачки першими розпочнуть навчання по-новому, за новими програмами й правилами. Запроваджуючи так звану нову українську школу, наша країна взяла за основу досвід Фінляндії та інших європейських країн, де учні на уроках не сидять неперушно, слухняно поклавши руки на парти, а в будь-який момент переміщуються класом, вільні у виборі занять до душі, без перешкод висловлюють свої думки, бажання тощо.

Чи готові українські педагоги навчати дітей у таких умовах? Їх готували до нововведення протягом року.

А чи знаєте ви, що всіх учителів початкових класів Великобагачанського району навчала вчителька нашої громади? Так, так, Наталія Іванівна Шостак із Подільської ЗОШ І-ІІІ ступенів попередньо пройшла тренінг у Полтавському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти, стала тренером і протягом року передавала набуті знання колегам із усіх шкіл району.

Напередодні нового навчального року ми завітали в Подільську школу, щоб дізнатися, як тут готуються зустріти учнів, та поспілкуватися з учителькою й тренеркою.

Збудоване ще у 1913 році приміщення столітньої школи зустрічає нас новизною ремонту: свіжопобілені стіни, пофарбована підлога, щойно встановлені пластикові вікна.

– Завершуємо зовнішні роботи, –

розповідає директорка школи Людмила Василівна Пилипенко та показує на робітників, які саме роблять відкоси на вікнах. – До нового навчального року заклад повністю готовий. Цього року навчатимемо 55 дітей, з них п'ятеро – в першому класі. Завдяки Білоцерківській сільській раді 1-й клас повністю забезпечений оргтехнікою: закуплено проектор, екран, ноутбук, ламінатор, кольоровий принтер. Є й усі необхідні меблі: антісколіозні парти, шафи, ліжечка. Першокласники після закінчення уроків певний час перебуватимуть у школі, чекаючи на шкільний автобус, тож зможуть відпочити.

Цікаво, що всі цьогорічні першокласники – жителі с. Огирівка. Та в Подільській школі є ще один специфічний клас – 5-й. У ньому навчається шестеро хлопців і немає жодної дівчинки.

Прямуємо до класу, де навчатимуться наймолодші учні. Дорогою зупиняємося біля стендів із дитячими малюнками та поробками. Важко назвати їх просто роботами: деякі – справжні витвори мистецтва.

– На території громади відсутні позашкільні заклади, тож за бюджетні кошти при школі працюють гуртки, – пояснює Л. В. Пилипенко. – Заняття в них проводять творчі вчителі. Так, гурток образотворчого мистецтва веде завуч школи й учителька образотворчого мистецтва Педина Ніна Григорівна, співочий – учителька початкових класів і музики Надія Іванівна

Шостак. Створений нею колектив «Перлінка» посів перше місце в районному огляді-конкурсі художньої самодіяльності.

А ось і приміщення для першокласників. Воно напрочуд світле та яскраве і зовсім не нагадує звичний усім шкільний клас. Замість підлоги коричневого кольору ступаємо на зелену – наче на травичку. Щоб діти не відчували казенної атмосфери, щоб почувалися в шкільних стінах, наче вдома, вчителька Наталія Іванівна Шостак продумала все до найменших дрібниць! Віконне скло прикрасила вирізаними з паперу квітами. Годинник на стіні теж оздобила пелюстками, перетворивши його на квітку. На стінах «сидять» крихітні метелики, які, здається, от-от спурхнуть і полетять класом. Навіть чавунні батареї завдяки техніці декупаж набули неповторного вигляду!

– Тут створено кілька зон, якими вільно пересуватимуться діти, – розповідає Наталія Іванівна. – Приміром, центр творчості – це столик і стелажі з відкритим доступом до олівців, фломастерів тощо. Поряд – читацький куточок. А ось природничо-дослідницька зона зі стендами, на яких зображені основні явища природи... Щоб діти не сумували за рідними й почувалися, наче вдома, я виготовила стенд із фотографіями всіх учнів та їхніх батьків.

Та особливо вражає ігрова зона в коридорі: прямо на підлозі намальовані яскраві класики (так і хочеться в них пострибати), змійка, сонечко. Але це не просто зображення, а елементи навчання. Так, уздовж «тіла» змійки нанесені літери алфавіту, на крильця сонечка – міри довжини й маси. Тобто граючись, діти повторюватимуть та закріплюватимуть вивчений матеріал. А відчиняючи двері

Наталія Іванівна Шостак.

до класу, мимоволі звертатимуть увагу на транспортер на підлозі й уже матимуть практичне уявлення, що таке 30, 60 чи 90 градусів.

Ось так ненав'язливо, в процесі гри і мають здобувати знання учні нової української школи. Створили це яскраве диво вже згадані творчі вчительки: Наталія Іванівна Шостак і Ніна Григорівна Педина. Побачене в Подільській школі вкотре переконує: в просуванні реформ, звісно, велике значення має фінансове забезпечення, та головним рушієм будь-яких новацій були й залишаються люди.

Учням Подільської школи, безумовно, пощастило, що їх навчатимуть справді талановиті вчителі, які вкладають у роботу всю душу, шукають нестандартні підходи до дитячих сердець і постійно дивують цікавими ідеями.

Зінаїда МАТЯШОВА.
Фото автора.

Ігрова зона в коридорі.

Вісник дитячих робіт.

Відкриваючи двері до класу, діти мимоволі звертатимуть увагу на транспортер.

У Білоцерківці 24 серпня відзначили День народження України й День народження села

Раніше День села в Білоцерківці святкували на Покрову. Та щоб люди не мерзли, щоб не залежали від примх погоди, вже кілька років його відзначають 24 серпня. А оскільки на цей день припадає ще й велике державне свято День незалежності, то в Білоцерківку з'їжджається ледь не половина всієї громади, а також вихідці з тутешніх місць, які живуть у Багачці, Полтаві, Кременчуці, Києві тощо.

Цьогорічне свято теж було велелюдним: зібралися літні люди, молодь, було багато родин із дітьми. Погода теж не підвела: було сухо, сонячно й попервах навіть трохи спекотно.

...Перед Білоцерківським будинком культури виросло ціле містечко майстрів, де місцеві умільці пропонували свої вироби й проводили безплатні майстер-класи з плетіння кошиків, виготовлення сувенірів, малювання тощо. А які смачнющі вареники, пиріжки тощо пропонували місцеві господині! Біля їхніх столів, а також у літньому кафе, де продавали морозиво, напої, випічку й шашлики (їх смажили тут же, на очах у присутніх) юрмилося чи не найбільше люду. А дітлахи охоче стрибали на батутах, із цікавістю роздивлялися все навколо й особливо — клоунів на ходулях.

Урочисту частину свята відкрили Білоцерківський сільський голова І. В. Лещенко й голова Великобагачанської РДА К. І. Байрамов. Останній зізнався, що його знайомство з районом почалося

саме з нашої громади, тож вона для нього дуже багато значить. А ще він переконався, що на території Білоцерківської ОТГ живуть напрочуд чуйні люди... Після таких компліментів очільник району вручив Почесну грамоту Великобагачанської РДА голові громади І. В. Лещенку.

А Іван Васильович, вітаючи односельців із подвійним святом, побажав їм здоров'я, добра, життєвої енергії, наснаги та оптимізму. Після цього розпочалася церемонія вручення нагород і подарунків.

На кожному Дні села в громаді провідні підприємства — ПП «Білоцерківська агропромислова група» і ТОВ «Білагро» — обов'язково заохочують грамотами та грошовими преміями своїх найкращих працівників. Ці підприємства дають громаді сотні робочих місць, суттєво поповнюють бюджет. Виступили вони й вагомим спонсором свята, надавши фінансову підтримку та виділивши харчові продукти для приготування кулішу тощо.

Цього разу нагородили жителів

Білоцерківки, які працюють на «БІАГР». Це Кібальник Віта Іванівна, Салахджанова Наталія Анатоліївна, Боровко Валентина Миколаївна, Бичова Анна Миколаївна, Веремєнко Ігор Леонідович, Дущенко Юрій Юрійович, Романов Олег Васильович, Селезень Сергій Дем'янович, Селіна Світлана Валеріївна, Тиренко Галина Володимирівна, Фурайда Павло Іванович, Яйчун Володимир Миколайович. І хоча голова ради директорів підприємства, депутат сільської ради Віктор Кордубан був присутнім на святі, нагороди вручали І. В. Лещенко та К. І. Байрамов.

До речі, так було й на Дні села в Красногорівці. Помітила, що Віктор Володимирович зазвичай уникає публічності. Він — людина діла, тож воліє мовчки робити добрі справи для громади й не афішувати їх. Та цього разу йому все ж довелося вийти на імпровізовану сцену. Бо народний депутат України Костянтин Іщейкін, який приїхав на свято в Білоцерківку, виконав доручення голови Верховної Ради України А. Парубія і вручив В. В. Кордубану Почесну грамоту й нагрудний знак ВРУ. Крім того, нардеп К. Є. Іщейкін нагородив своїми особистими подяками голову громади І. В. Лещенка і в. о. зав. сектору культури й туризму Білоцерківської сільської

ради Н. А. Лук'янець.

Загалом День села в Білоцерківці був щедрим на гарні слова, подяки й подарунки. Відзначили найстаріших жителів — 96-річну Галину Іванівну Кляпчину й 70-річну Світлану Петрівну Мамедову, а також наймолодшого — Вадимчика Удовика. Отримали подарунки (портфелі й канцтовари) шестеро діток, які за кілька днів підуть до 1-го класу Білоцерківської школи.

Виявилося, що цього року в Білоцерківці п'ять подружніх пар відзначають срібне весілля. Це Віктор і Світлана Кібальники, Олександр і Наталія Кібальники, Сергій і Оксана Лиходіди, Сергій і Галина Суботи, Юрій і Наталя Сулименки. Усі вони прожили ці роки в мирі й злагоді, слугуючи прикладом для інших, та виростили гарних дітей. Тож на сцену запросили не лише ювілярів, а й їхніх нащадків. І саме останні відповідали на запитання переможців щодо подружнього життя батьків.

Не залишилися без подарунків (іменних фартухів та кухонних дошок) і найкращі господині Білоцерківки: Любов Міщенко, Анжела Кожемяка, Людмила Бехтер, Катерина Шарай, Людмила Чепракова, а також знамениті на всю громаду кашовари Анатолій Василенко та Костянтин Дорохін.

А всі, хто прийшов чи приїхав на свято, отримали чудовий подарунок у вигляді концерту. Артисти-аматори від душі старалися, даруючи глядачам пісенні й танцювальні номери.

Помітно було, що ведуча свята — в. о. начальника відділу культури й туризму Наталія Лук'янець — трохи хвилюється. Здавалося б, жінка вже звикла до сцени й мікрофону в руках, але вона так само звикла, що будь-яке святкове дійство в Білоцерківці проходить бездоганно.

День села і День незалежності не розчарував присутніх. Концерт продовжився в будинку культури, де виступили артисти з Полтави: народний самодіяльний естрадно-музичний центр «Вікторія» Полтавського педуніверситету, шоу-балет грузинського танцю «Кінтаурі», солістка обласної філармонії Лариса Борисенко та інші.

Але на цьому свято не закінчилося, адже А. Василенко й К. Дорохін старалися не даремно: куліш вийшов на славу. А після застілля розпочалася молодіжна дискотека. Втім, охоче танцювали всі! Останнім акордом святкування стали флаер-шоу і видовищний салют!

Зінаїда МАТЯШОВА.
Фото автора.

Свято відкривають народний аматорський духовий оркестр «Подільські козаки» й артисти Білоцерківського будинку культури.

Середня група танцювального колективу «Капітошки» з незмінним керівником Аліною Михайлик.

Майбутні першокласники тепер будуть із портфелями й канцтоварами.

І. В. Лещенко вручає подяку й грошову премію від ПП «БІАГР» Сергієві Дем'яновичу Селезню.

Подарунок отримує Олександр Удовик, батько наймолодшого жителя села Вадима.

Запальне попурі з українських пісень у виконанні танцювального колективу «Кумоньки».

Дітлахам дуже сподобалися веселі клоуни.

К. Є. Іщейкін вручає Почесну грамоту й нагрудний знак Верховної Ради України голові ради директорів ПП «БІАГР», депутатів сільської ради В. В. Кордубану.

Глядачі захоплено споглядають концерт.

Вітають пари, які в мирі й злагоді прожили чверть віку.

В ошатній залі Будинку культури був аншлаг.

Вітають пари, які в мирі й злагоді прожили чверть віку.

В ошатній залі Будинку культури був аншлаг.

Ганна Савівна Бондар.

Добро завжди повертається

1 вересня відзначає 80-й день народження жителька с. Поділ Ганна Савівна Бондар.

Вона народилася в цьому ж селі в родині колгоспників. Дівчинці було лише 2,5 року, коли почалася війна. Батька мобілізували в армію, а мама лишилася з двома маленькими донечками на руках. Життя під німецькою окупацією було нелегким: жили в землянці, рятувалися від стрілянини в полі... Дякувати Богу, всі залишилися живими. Батько повернувся з фронту, та невдовзі тяжко захворів і помер. І знову вся робота лягла на материні плечі. Та підростали донечки, які допомагали їй. Дівчата змалку долучилися до праці й не цуралися ніякої роботи.

Усе життя Ганни Савівни — це безперервна праця. Вона ніколи не знала, що таке спочинок. І нині, коли старість обмежила її в рухові, найбільше переймається тим, що не може працювати.

Закінчивши 7 класів Подільської школи, одразу пішла працювати в колгосп. Спочатку доглядала свиней, потім аж до виходу на пенсію була дояркою.

У 1972 році дівчина зустріла хлопця з сусіднього села Бірки. Коли побралися, переїхала до нього. Але сімейне життя тривало недовго: чоловік трагічно загинув. Галина Савівна повернулася до

рідної домівки, доглядала матір, працювала дояркою на фермі. На світанку йшла на ранкове доїння, порала й пестила своїх корівок, прибігла додому, де на неї чекала нескінченна жіноча робота, літня мама, потім — знову на ферму, на доїння, а вдома — знову за роботу... І так — з дня на день, із року в рік.

У 1981 році доля вдрує посмінулася їй: Ганна Савівна зустріла чоловіка, якого покохала... З Миколою Силівичем вона прожила 35 років. Бог не дав їй власних діточок, тож вона ставилася до чоловікових дітей як до рідних.

Загалом усі, хто знає цю жінку, відзначають її дивовижне ставлення до людей. Вона надзвичай-

но доброзичлива, співчутлива й завжди допомагала, чим могла, людям. І це притягувало до неї інших. Навіть із першою дружиною свого чоловіка Ганна Савівна зуміла налагодити приязні стосунки, що жінкам удається вкрай рідко.

Коли після смерті чоловіка жінка залишилася самотньою та ще й хворою, знайшлася рідна людина, яка погодилася її доглядати: дочка двоюрідної сестри Катерина Петрівна Кикоть приїхала з Полтави й оточила стареньку любов'ю й піклуванням. Певно, недарма кажуть, що добро, наче бумеранг, завжди повертається до того, хто його робить.

Вона й досі пам'ятає свій табірний номер — 5244...

3 вересня 1923 року в с. Балаклія в працюючій родині Сергія Петровича й Параски Олексіївни Дешків народилася дівчинка, яку назвали Євдокія.

У Балаклії й досі в багатьох господарствах справно служать сільгоспінвентар, інструменти, верстати, виготовлені майстровитим Сергієм Петровичем. У самої Євдокії Сергіївни, наприклад, у літній кухні стоїть дерев'яне ліжко, яке батько виготовив... без жодного цвяха.

Мама Параска Олексіївна була дуже щедрою й гостинною жінкою, могла віддати сусідам останнє! І це при тому, що в родині зростало шестеро дітей: двоє хлопців і четверо дівчат. Усі вони здобули освіту, виросли порядними й шанованими людьми.

...Євдокія Сергіївна помаленьку пораяється по господарству, але з двору вже не виходить. Тож разом зі старостою Анатолієм Вільховим і головою ветеранської організації, депутатом сільради Любов'ю Лобановою рушаємо до обійстя жінки.

Вона привітно зустрічає на порозі й після знайомства стиха починає розповідь. Від почутого стає моторошно. Господи, що довелося пережити цій тендітній жінці! Яку ж незламність і жагу до життя треба мати, щоб стійко витримати всі випробування!

Хапали не німці, а поліцаї-українці

Три роки німецько-фашистської окупації були чи не найтяжчим періодом новітньої історії України. Лише з однієї Балаклії німці примусово вивезли на роботи в Німеччину 284 юнаків і дівчат. Серед них була й 19-річна Євдокія Дешко. Вона єдина з невільників, хто дожив до наших днів. І як знати, може, найстаріший житель села Бог дарував силу духу та гарну пам'ять у літньому віці саме для того, щоб передати молодшому поколінню застереження: людська ненависть і війна — це найстрашніше, що може бути.

Коли у листопаді 1942 року поліцаї прийшли до хати Дешків, щоб забрати Євдокію, мати кинулася захищати дочку. Та як не кричала, як не благала — ніщо не подіяло. Поліцаї зробив постріл у стелю, потім — у підлогу й пригрозив, що вб'є. Перелякана жінка відступила та віддала свою дочку в рабство.

Спочатку невільників доправили в с. Гоголеве, а вже звідти залізницею повезли в Київ, де розмістили в класах якоїсь школи.

— Нас було п'ятеро дівчат із одного села: Настя Мацько, Віра Дешко, Марина Зубенко, Надя Кудренко і я, — розповідає Євдокія Сергіївна. — Ми трималися разом. Надя була дуже красивою, й у неї закохався один поліцаї, що охороняв невільників у школі, забрав до себе додому, обіцяв женитися... Надя вмовила поліцаї допомогти нам утекти. Одного разу прийшла й сказала, що мусимо вночі тікати, пояснила, в якому місці можна проповзти під трьома рядами колючого дроту — він буде трохи

піднятим. Була дуже сумною, коли прощалася з нами. Ми теж неабияк хвилювалися.

Проповзати й справді було дуже важко, та ми впоралися й опинилися на свободі. Було вже по-зимовому холодно, а ми всі легко зодягнуті: сорочка, дві спідниці, зверху піджачок... А які в нас тоді були піджачки: геть виношені, а потім іще й перелицьовані. Ми замерзли й розгубилися, бо не знали, де опинилися, куди нам іти. На щастя, зустріли жінку. Вона одразу здогадалася: «Що, дівчата, втекли? Вам треба дістатися на той берег Дніпра». Та як перейти, коли лід іще ж дуже тонкий? А ширина Дніпра — 400–500 м.

Жінка підказала: треба котитися, але по черзі, на відстані кілька метрів одна від одної: щоб коли раптом лід провалиться, не пішли під воду всі.

Ми так і зробили. Коли дісталися протилежного берега, почало розвиднятися. До вечора ховалися по кущах, а в сутінках вийшли за місто. Ішли ми чотири доби, по селах просилися в людей ночувати. Багато людей боялося нас пускати, бо в нас були воші. В одній хаті дозволили спати на підлозі. Ночували й у полі в скиртах. І ось на п'ятий день дійшли до с. Велика Круча й зраділи, що вже на Полтавщині. Аж раптом звідки не візьмись — поліцаї на коні: «Ану вертайтесь!» Як ми його благали нас відпустити, як переконували, що з такими труднощами дісталися рідної землі! Нічого не допомогло.

Нас відвезли на залізничну станцію Лубни, а звідти — на Київ. Потрапили ми в ту ж школу й у ті ж класи...

Підтримувала пісню

Усі невільники проходили принизливу процедуру огляду, після чого кожному видавали талони певного кольору, які означали, яку роботу вони виконуватимуть у Німеччині. Дівчата з Балаклії не признавалися, що вже були тут, тож повторно пройшли огляд.

— Нам заглядали і в ніс, і в рот, й у вуха, — свідчить Євдокія Сергіївна. — Першого разу я отримала жовтий талон — домашня робітниця, а дівчата — рожеві — на фабрику. Удруге нас усіх призначили на фабрику. Дали буханець ерзац-хліба (він був, наче з тирси) й палицю конячої ковбаси та повантажили в товарні вагони. Перед цим у них, напевне, перевозили скот, бо залишилися солома, кізяки. І ось у таких вагонах нас, 300 душ із Полтавщини, зачинили й лише через дві доби випустили на станції Чоп.

Тут повели в баню: розділи догола, спалили одяг, обрізали волосся та налили щось смердюче на голову від вошей. Мене, щоправда, німкеня пожаліла й такі залишила косу.

Перевдягли в роби й дерев'яне взуття—колодки. Після цього — знов

Євдокія Сергіївна Чернуха. Фото автора.

у вагони. Випустили аж у Берліні, повели в барак.

Через колючий дрiт було ще два бараки для польок. Нам усім присвоїли номери, ми мали їх знати напам'ять і відгукуватися, коли його називають. У мене був номер 5244.

Годували якоюсь баландою, одяг був блаженський. Уранці всіх шикували по чотири душі в колону й у супроводі охоронців із собаками вели на фабрику з виробництва радіодеталей. Слава Богу, співати не забороняли. Бувало, як затягнемо якусь тужливу пісню, наприклад: «Ой матінко, зірко! Як в неволі гірко. Куди хилять, я й хилюся, Бо я всіх боюся».

Пісня й підтримувала нас у неволі... Ми починали роботу, коли в цеху ще нікого не було — німкені приходили пізніше. Над кожним робочим місцем висів паяльник, і ми виконували певні операції, які нам казали. Що ми виготовляємо, ніхто не знав. Мабуть, це були якiсть деталі радіоапаратури до літаків.

Ув'язнені на її очах згоріли заживо

Неодноразово підприємство, де працювали бранки, а також барак, де вони жили, бомбили союзники чи, може, й радянська авіація. Хтось із полонених примудрися виколоти очі на портреті Гітлера. І довелося б, певно, всім розплачуватися за ту витівку, якби не чергове бомбардування, яке знищило те приміщення. А барак, де жили полтавки, горів тричі.

— Одного разу загорілися вікна, а нас не випускають, — продовжує моторошну розповідь Є. С. Чернуха. — То ми вистрибували з палаючих вікон. Другого разу повернулися з роботи, а від бараку лишився один попіл. Нам видали ковдри, й ми спали на землі. Точніше, на снігу. Був березень, ще холодно, якось уночі нас присипало снігом. Але це ще нічого. Через дорогу був великий концтабір: 11 бараків, 1500 ув'язнених. Коли бомба влучила в їхні бараки, вони всі згоріли.

І люди, які там були, теж. Їх просто не випустили. Ув'язнені в паніці кидалися на колючий дрiт із електрострумом і гинули...

Ми зробили з одіял халабуду й так протрималися кілька діб. А невдовзі нас вивезли на іншу фабрику на території Чехії.

Неподалик у господаря працювала Соня Беркало — дівчина з нашого села. Вона була трохи вільною й інколи приходила до нас у гості. У березні 1945 року померла Віра Дешко, її поховали на чужині. А 9 травня дізналися про капітуляцію Німеччини й порозбігалися, хто куди.

Дісталися додому в один день

Проте до омріяної свободи й повернення на батьківщину дівчатам було ще далеко. Їх тричі допитували так звані особісти — працівники особливого відділу. Бранки пройшли три лікарняні комісії. Після цього працювали в ідальні. Їм не говорили, коли відпустять, що на них чекає. По суті, це була теж неволя, хоча й не така страшна.

Зрештою, полонянок повантажили на американські вантажівки й повезли у Львів. Там дали кожній по хлібінці й посадили на поїзд.

— Ми три доби їхали в санітарних вагонах, на стінах яких залишилися плями крові. Їхали через Бахмач. Коли кондуктор сказав: «Станція Сагайдак», ми вийшли, хоча до дому було ще 25 км.

Євдокія Сергіївна прийшла в Балаклію 24 вересня 1945 року. Того ж дня повернулася з фронту батько й найстарший брат Іван.

— Ми дісталися додому всі в один день. Мене ніхто не чекав. Думали, що й на світі немає, — говорить жінка.

Дівчина продовжила навчання в школі, а 1946 року вийшла заміж за Василя Прокоповича Чернуху — красеня, який щойно демобілізувався з армії.

Це було кохання з першого погляду: коли їхні погляди перетнулися, розповідає літня жінка, в неї всередині ніби все перевернулося. Пішла далі, та мимоволі озирнулася... А красень і собі оглядається. Згодом попросив подругу Дусі Марину, яка була його сусідкою, познайомити їх.

Рятувала робота

Василь Чернуха пройшов усю війну, додому повернувся з численними нагородами. За спеціальністю він був агрономом, його послали в Західну Україну, потім — у Одеську область. Євдокія Сергіївна, супроводжуючи чоловіка, працювала на різних роботах: і на фермі, й у бібліотеці.

У Балаклію родина повернулася в 1966 році. Проте сімейне життя було недовгим: у 1968 році чоловік розбився на мотоциклі, кілька тижнів лежав у райлікарні, де й помер. Жінка залишилася вдовою з двома дітьми на руках: дочкою Зоєю та сином Анатолієм.

Від туги, печалі її рятувала робота. Вона віддавалася їй до остан-

ку, й це допомагало відволіктися.

Євдокія Сергіївна тривалий час працювала на пошті, згодом — у ошадкасі. Тоді люди масово переплачували періодичні видання, тож листоноші доставляли в кожен двір по 5–7 різних газет і журналів. А коли очолила відділення Ощадбанку, в кінці року мусила підраховувати відсотки за вкладами. І все це доводилося робити вручну.

У 1979 році Є. С. Чернуха вийшла на заслужений відпочинок, та вже з наступного дня стала працювати страховим агентом. Одне слово, без роботи ніколи не сиділа.

А ще Євдокія Сергіївна 10 років співала в хорі Балакліївського СБК. Говорить, що її батьки теж чудово співали, особливо мама, яка відвідувала церковний хор.

Цей дар передався й дітям Є. С. Чернухи — синові Анатолієві та дочці Зої, а від них — уже їхнім дітям. У Євдокії Сергіївни четверо онуків та семеро правнуків. Для неї найбільше свято, коли вони приїжджають у гості.

... Спілкуючись із Євдокією Сергіївною, відчуваю непереборне бажання обняти й пригорнути цю маленьку жінку, якось морально підтримати її. Зрештою, вже прощаючись, наважуюся це зробити. І розумію, що їй моя підтримка ні до чого, що, попри хвороби й вік, вона набагато сильніша від молодих! Бо мудріша, а прожиті роки й життєвий досвід дозволили їй піднятися над буденними клопатами, суєтою й досягнути вічність.

Шановна імениниці!

Односельці й уся громада щиро бажають Вам міцного здоров'я, довголіття, щастя, оптимізму та всьляких гараздів.

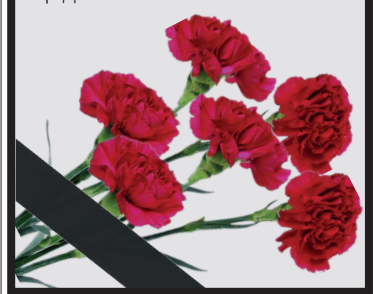
Зінаїда МАТЯШОВА.

Виконком Білоцерківської сільської ради та ветеранська організація глибоко сумують з приводу передчасної смерті

жителя с. Коноплянка, дитини війни, ветерана праці
ГАВРИЛКА ІВАНА АГАПІЙОВИЧА,

жительки с. Колосівка, дитини війни, ветерана праці
НАСТИЧЕНКО ОЛЕНИ ПАВЛІВНИ

і висловлюють щирі співчуття рідним і близьким покійних.

Вітаємо!

Дні народження відзначають члени нашої громади:

31 серпня
ФЕНЕНКО ОЛЬГА ВАСИЛІВНА
(с. Герусівка) – 90 років;

1 вересня
БОНДАР ГАННА САВІВНА
(с. Поділ) – 80 років;

3 вересня
ЧЕРНУХА ЄВДОКІЯ СЕРГІЙВНА
(с. Балаклія) – 95 років;

4 вересня
НЕЧАЙ КАТЕРИНА КИРИЛІВНА
(с. Красногорівка) – 75 років;

5 вересня
КРИПАК МИКОЛА ПАВЛОВИЧ
(с. Герусівка) – 90 років;

8 вересня
МИХАЙЛИК ВІРА ПЕТРІВНА
(с. Дзюбівщина) – 80 років;
КОПІН ВАСИЛЬ МИХАЙЛОВИЧ
(с. Бірки) – 60 років;

15 вересня
КРАСЮК ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ
(с. Бірки) – 60 років.

Виконком Білоцерківської сільської ради, рада ветеранів та члени громади вітають іменинників та зичать їм міцного здоров'я, довголіття, достатку й щастя.

**Хай у житті вашім завжди квітне літо,
А якщо осінь, то тільки золота.
Нехай у гості поспішають діти,
Хай сміх і радість на подвір'ї не стиха.**

**Нехай рясні дощі несуть для вас здоров'я,
Проміння сонячне торкає за уста.
Хай діти і онуки зігрівають вас любов'ю,
Бажаєм довгого й щасливого життя!**

Презентували План дій

15 листопада 2017 року Білоцерківська об'єднана територіальна громада приєдналася до європейської ініціативи «Угода мерів».

Угода Мерів – провідна ініціатива, започаткована Європейським Союзом, яка охоплює місцеві та регіональні органи влади, які беруть на себе добровільні зобов'язання підвищувати енергоефективність та нарощувати використання відновлювальних джерел енергії на своїх територіях. Вона має на меті скоротити викидів в атмосферу CO₂ щонайменше на 30% до 2030 року.

Нещодавно в Білоцерківській ОТГ було презентовано План дій сталого енергетичного розвитку та клімату, розроблений спільно з Фондом «Регіональний центр економічних досліджень та підтримки бізнесу». Планується модернізувати одразу кілька проектів інфраструктури громади: освітлення, водопостачання і водовідведення, енергоефективне опалення. Громада зацікавлена й у започаткуванні проектів на основі ЕСКО механізму.

На презентації Плану дій були присутні начальник відділу інвестиційної діяльності та проектного менеджменту Полтавської облради Ірина Березова та голова Глобінського ОТГ Станіслав Джусь разом зі своїм профільним заступником.

Наші аматори найкращі!

У рамках Національного Сорочинського ярмарку, що проходив 21–26 серпня, відбувся Всеукраїнський фестиваль народної творчості «Ярмаринка-2018». Нашу Білоцерківську об'єднану громаду та й усю Великобагачанищину представляв фольклорний ансамбль «Горлиця» Красногорівського СБК. І саме його авторитетне журі визнало найкращим з-поміж майже тридцяти колективів Дніпропетровської, Київської, Кіровоградської, Сумської, Полтавської, Харківської областей України. Наші аматори здобули Гран-прі фестивалю!

Фольклорний ансамбль «Горлиця».

Щиро дякую учасникам колективу Тетяні Іванчі, Ніні Скрипник, Ользі Дейко, Євдокії Черних, Євгенії Харченко, Аллі

Стеценко. Маю за честь працювати з Вами. Велика подяка за підтримку засновникам ТОВ «Біагро».

Аматори Білоцерківської ОТГ на Сорочинському ярмарку.

Крім того, на Сорочинському ярмарку традиційно відбувся обласний огляд-конкурс фольклорних ансамблів, народних музик, гармоністів та бандуристів «Чиста криниця». Серед 117 колективів, які взяли в ньому участь, були два наших. Вони теж повернулися з нагородами: вокальний ансамбль «Співаночка» Балаклійського СБК (керівник Юрій Михайлик) здобув диплом

III ступеня, а дитячий ансамбль ложкарів «Гарнограй» із Красногорівки (керівник Тетяна Іващенко) – диплом II ступеня.

Нехай ще довго звучить наша пісня, прославляючи рідну Білоцерківську громаду!

Тетяна ІВАЩЕНКО, методист сектору культури і туризму Білоцерківської сільської ради, директор Красногорівського СБК.

«Свято єднання людей»

Для мешканців та гостей с. Поділ сонячна днина 28 серпня запам'ятається як потрібна приємна подія: Успішна Пресвятої Богородиці співпало з храмовим святом і Днем села. Цього року погода посприяла проведенню велелюдного заходу перед Будинком культури, у затінку крислатих дерев. Організатори заздалегідь приготували для старшого покоління новенькі лавки, а імпровізовану глядацьку залу дуже доречно обіклали тюками золотистої соломки, на яких розсілися дитлахи.

Як ведеться, свято розпочалося з вручення кращим працівникам основних підприємств Подолу — ТОВ «Біагро» і ПП «БіаГР» — подяк та цінних подарунків. За сумлінну роботу відзначили бухгалтера «БіаГР» Тур Катерину Василівну, маслороба Тарасенко Олену Володимирівну, майстра виробництва Срібну Тетяну Михайлівну, водія Кравченка Олександра Анатолійовича, заготівельника продукції сировини Головку Наталію Іванівну, робітника Любиченка Олександра Олександровича. Заохочувальні нагороди отримали й Янчі Йозеф Йосипович, Молдавчук Юрій Гнатович, Нікін Микола Іванович, Веретельник Олексій Олександрович, Писанець Микола Васильович і Пилипенко Олексій Тарасович.

Подяки і подарунки вручили також директорів Подільської ЗОШ I–II ступенів Пилипенко Людмилі Василівні та вчительці початкових класів Шостак Наталії Іванівні. В.о. заввідділом сектора культури і туризму Білоцерківської ОТГ Наталія Лук'янець нагородила найсумлінніших працівників культури.

Подольнячка.

Глядачі у захваті від концерту.

Публіку запалює танцювальний колектив «Забави».

Не забули організатори і про традиційні на таких заходах номінації. Теплу ковдру отримала родина найстаршої в селі жінки — Панасенко Мотрони Романівни, який незабаром виповниться 100 років. А також батьки наймолодшого жителя — Куліша Давида. Оплесками зустрічали глядачі молодих мам п'ятьох багатодітних родин села, яким сільський голова Білоцерківської ОТГ Іван Лещенко та в.о. старости с. Поділ Надія Доброскок теж вручили подарунки.

Присутні щиро вітали дві сімейні пари, які прожили в шлюбі по 55 років, а також молоде подружжя, яке нещодавно

стало паром. Кубок і грамоту отримали й місцеві футболісти. Артисти громади дарували нагородженим і всім присутнім чудові номери художньої самодіяльності. Веселий настрій підтримували народний аматорський фольклорний колектив «Подольнячка», чудовим співом тішили публіку солісти Катерина Танцюра, Аліна Глушич і Сергій Макаренко. А танцювальний колектив «Забави», що складається з різнобічно талановитих жінок і єдиного чоловіка, тішив піснями, а також просто-таки запалював публіку єврейським, циганським та українськими танцями.

Як розповів керівник єдиного в районі Подільського духового оркестру Володимир Вишар, спеціально до Дня села з колишніх випускників Гадяцького культпросвітнього училища на базі двох громад — Новоаврамівської і Біло-

булося без матеріальної підтримки вже згаданих великих підприємств — ПП «БіаГР» і ТОВ «Біагро», які працюють на території громади. До них долучилися майже всі фермерські господарства с. Поділ. Тож в.о. старости с. Поділ Надія Доброскок назвала День села «святом єднання людей».

Після концерту присутні пригостили духмяним короваєм і козацьким кулішем. Свято стало приводом у невимішній обстановці поспілкуватися, пожартувати і відпочити душою.

Любов ПРИЙМАК. Фото автора.